

## Eine neue Helleborus-Art aus Serbien.

(Egy új Helleborus-faj Szerbiából.)

Irta: { Prof. Dr. L. Adamović.  
Von: }

Schon seit Jahren war es mir klar, dass die in den *Addimenta ad floram principatus Serbiae* von PANČIĆ als *Helleborus atrorubens* W. K. bezeichnete Pflanze, zum Teil nicht dieser entspricht, sondern entweder zu einer anderen bekannten Art gehört, oder eine neue Art darstellt. Die SCHIFFNER'sche Monographie dieser Gattung verwies mich auf *H. Baumgartenii* KOVÁTS. Da ich aber aus dem kargen Material, das ich von letztbenannter Pflanze zu sehen bekam, keinen sicheren Schluss ziehen konnte, so benannte ich meine Pflanze provisorisch *H. serbicus*, versah aber dieselbe mit keiner Diagnose. Jetzt nachdem ich das umfangreiche Material der Wiener Herbarien (namentlich dasjenige des k. k. Hofmuseums, der Universität, das KERNER'sche und das HALÁCSY'sche) und selbst das massgebende Gutachten des Monographen Prof. SCHIFFNER,\*) zu Rate zog, stehe ich nicht an, die Pflanze nunmehr als eine neue Art zu beschreiben.

### *Helleborus serbicus* n. sp.

Scapo elato, angulato, bifido, vel pluries diviso, multifloro, superne piloso-hirto. Foliis radicalibus longissime petiolatis, amplis, subpedatisectis, subcoriaceis, rigidis, perdurantibus vel hieme putrescentibus; foliolis numerosis (8—12) ultra medium 4—5 fidis, laciniis angustis, lineari-lanceolatis, acuminatis, argute mucronato-serratis, venis valde prominentibus dense hirtis: floralibus palmato-partitis sessilibus. Floribus mediocribus. sepalis late ovatis demum explanatis, ubique atro-vel fusco purpureis. Carpellis infima basi tantum connatis.

Hab. in collinis ad Raška (Serbiae meridionalis) nec non ad Brgjani (Serbiae centralis). Floret primo vere 4.

Foliis subcoriaceis angustissimis, valde et profundissime partitis revocat plantra nostra *H. multifidum* VIS., qui tamen floribus semper viridibus, foliis eximie pedatisectis, eorum laciniis pro more augustioribus, carpellis minoribus statim dignoscendus. Planta nostra revocat etiam *H. Baumgartenii* KOVÁTS. quocum etiam sepalorum colore nimis cognatus est; ab eo differt tamen species nostra foliis magis divisis, laciniis numerosioribus et duplo augustioribus margine argute serratis, subtus dense hirtis, floribus subminoribus semper utrinque atro-purpureis vel fere atris, carpellis infima basi tantum connatis.

*H. Baumgartenii* est insignis: foliis minus divisis, laciniis

\*) Prof. SCHIFFNER sieht sie zwar nicht als eine «gute Art» an, ist aber der Meinung, dass es eine Rasse ist, die immerhin von *H. Baumgartenii* getrennt werden kann.

paucioribus, latoribus, margine grosse serratis, fere glabris, floribus majoribus, extus sordide violaceo-purpurascens, intus violaceo-virescentibus, carpellis latius carinatis basi connatis.

Unsere Art steht unzweifelhaft dem *H. Baumgartenii* sehr nahe, da aber von diesem bisher nie so vielfach und so fein geschlitzte Blätter und namentlich nie so dunkelschwarzrot, fast vollkommen schwarz gefärbte Blüten zu beobachten waren, so erachte ich, dass die Trennung unserer von der in Rede stehenden Art, genügend begründet sei. Auch geographisch scheint unsere Pflanze von *H. Baumgartenii* getrennt zu sein, da sie nur in Südserbien (bis Mittelserbien) und gewiss auch in dem angrenzenden Altserbien vorkommt, während *H. Baumgartenii* bisher nur aus Siebenbürgen und aus Ostungarn bekannt ist.

## Adatok Szolnok és vidéke flórájához.

### Beiträge zur Flora von Szolnok und seiner Umgebung.

Irodalmi kritika.

Irta: / **Rapaics Rajmund** (Breslau).  
 Von: /

A szolnoki flórával három munka foglalkozik bővebben. Kettőnek azonban ezek közül semmi értéke nincs. BÉCSI JÁNOS írta meg a magyar orvosok és természetvizsgálók 1868. nagygyűlésére «Heves és Külső-Szolnok egyesült vármegyeek monografiájá»-ban Szolnok természeti viszonyait, a mely fejezetben körülbelül 180 növényről emlékezik meg. SOMOGYI IGNÁCZ «A szolnoki gymnasium értesítője az 1887—88. évről» cz. programmban tárgyalja ugyanezen dolgot, s valami 400 növényt sorol fel a vidékről. Mindkét mű csak a zöld asztal mellől került ki; növényeket, mint a gymnasium volt tanárától, KOVALIK JÓZSEFTŐL személyesen tudom, nem gyűjtöttek. De hogy a szerzők nem voltak botanikusok, az kitűnik abból, hogy Szolnok vidékéről *Pyrola uniflora*, *Ledum palustre*, *Vaccinium*okat stb. emlitenek, ami teljes lehetetlenség.

Szolnok flórájával komolyan tudomásom szerint, eddig csak KERNER foglalkozott. Nagy munkájában: «Die Vegetationsverhältnisse des mittleren und östlichen Ungarns», mely az Oe. B. Z. XVII. (1867.) — XXIX. (1879.) évfolyamaiban jelent meg, több mint 200 szolnoki növényt is felsorol. Mindezeket nagyobb-részt magam is gyűjtöttem, s alig 20—30 növény van KERNER művében, — mely mű sajnos befejezetlenül maradt, — a melyeket nem sikerült megtalálnom. Valószínű, hogy nem egy ezek közül ma már nem is nő a vidéken.

Kisebb közleményekben elszórtan találunk jelentéktlenebb adatokat; így KITAIBEL irataiból állította össze KANITZ a *Linnaea* 1863. évfolyama számára: «Addidamenta ad floram Hungaricam» cz. felsorolást, hol két-három szolnoki adat található. BORBÁS

# ZOBODAT - [www.zobodat.at](http://www.zobodat.at)

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1906

Band/Volume: [5](#)

Autor(en)/Author(s): Adamovic Lujo

Artikel/Article: [Eine neue Helleborus-Art aus Serbien. 221-222](#)